

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în
Educație Artistică „Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe,

"10" octombrie 2017

Curriculum la disciplina

F.03.O.021 Teoria corului I

Specialitatea
21540 Dirijare corală

Calificarea
265227 Dirijor

Chișinău, 2017

1

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

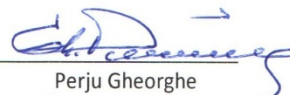
Autor:

1. **Balan Tatiana**, master în științele educației, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Perju Gheorghe
"10" octombrie 2017

Recenzenți

1. **Daniță Tatiana**, doctor în studiul artelor, Maestru în Artă, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.
2. **Diaconu Valeria**, master în Arte, grad didactic superior, profesoară a CEEA „Ștefan Neaga”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV. Administrarea disciplinei.....	5
V. Unitățile de învățare	5
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	7
VIII. Lucrările practice recomandate	8
IX. Sugestii metodologice	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	10
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	10
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	10

I. Preliminarii

Teoria corului I face parte din compartimentul disciplinelor fundamentale ale profilului artei corale. Fiind o disciplină predestinată pregătirii teoretice a dirijorului de cor, conține date despre evoluția artei corale și dirijorale, reperele teoretice esențiale cu privire la particularitățile de organizare a colectivului coral, dar și constituirea partidelor corale aparte. Disciplina are ca scop formarea reprezentărilor generale ale elevilor despre caracteristicile de bază ale colectivului coral (definiții, tipuri de coruri, amplasarea corului), precum și a componentelor determinante ale vocilor corale. Disciplina are la bază abordarea materialului expus sub aspectele analizei, discuției, interpretării, aprobării sau contestării tezelor înaintate, astfel facilitând formarea ansamblului de competențe profesionale bazate pe o gândire critică-creativă. Formarea competențelor specifice disciplinei *Teoria corului* este în strânsă legătură cu sintetizarea și consolidarea cunoștințelor și deprinderilor obținute în procesul de studiere a disciplinelor muzical-teoretice și de specialitate.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Teoria corului conține ansamblul de informații teoretice necesare dirijorului de cor în procesul de studiere analitică și practică a muzicii corale, or explicațiile teoretice stau la baza formării unei competențe profesionale.

Analiza etimologică a termenilor specifici artei corale și dirijorale, identificarea particularităților evolutive ale artei corale și dirijorale va influența formarea la elevi a reprezentărilor despre traseul de dezvoltare, dar și factorii principali care au contribuit la evoluția istorică a cântului coral, dar și a artei dirijorale în general. Astfel, viitorii practicieni ai artei corale vor cunoaște metode incipiente de organizare și conducere a corurilor, ansamblurilor corale și orchestrale.

Determinarea profilului de competență profesională a dirijorului de cor va contribui la identificarea aspectelor proprii de dezvoltare ale elevilor care vor sta la baza formării lor profesionale. Acestea vor include: cunoștințe, capacități, abilități, calități și atitudini specifice necesare valorificării și promovării artei corale ca formă de spiritualizare a societății în ansamblu.

Definirea rolului cântecului ca gen muzical ce a stat la baza dezvoltării cântului coral va stimula interesul elevilor pentru studierea profundă a artei corale. Drept repere teoretice vor servi conținuturile ce se vor referi la definiția corului și stabilirea tipurilor de coruri din perspectiva genului, componenței numerice, stilului de interpretare, repertoriului coral, motivației de a cânta în cor. Argumentarea importanței amplasării corului conform particularităților enumerate va forma la elevi atitudinea față de un factor important în obținerea sonorității corale.

Caracteristica vocilor corale conform celor trei categorii de voci – voci de copii, voci de femei, voci de bărbați – constituie procesul de cunoaștere aprofundată a „instrumentului viu” al dirijorului – corul și va facilita dezvoltarea abilității de a distinge posibilitățile tehnico-interpretative ale fiecărei partide corale în particular. Iar elaborarea unei probe de selectare a vocilor în cor, în dependență de categoria și tipul corului, va concretiza concepția elevului-dirijor despre importanța calității vocilor corale.

Înșușirea temeinică a componentelor aparatului vocal și funcționarea acestuia în timpul cântului va avea o semnificație hotărâtoare în dezvoltarea abilităților de lucru ale dirijorului de cor asupra emisiei vocale corecte a coriștilor.

Structurarea și expunerea logică a conținuturilor asigură transferul de cunoștințe în aplicarea lor în practica de specialitate și în cadrul disciplinelor de specialitate studiate în același timp, dar și ulterior:

S.03.O.025 Corul și studierea specializată *canto III*;

S.04.O.026 Corul și studierea specializată *canto IV*;

S.03.O.033 Dirijat coral. Lectura partițiilor III;

S.04.O.034 Dirijat coral. Lectura partițiilor III.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

Competențele profesionale specifice disciplinei:

- CS1. Definirea termenilor specifici artei corale în baza analizei evoluției istorice a acestora;
- CS2. Planificarea acțiunilor incipiente ale activității colectivului coral;
- CS3. Raportarea particularităților vocale ale partițiilor corale la complexitatea partiturii;
- CS4. Organizarea simulată a probei de selectare a vocilor corale în funcție de categoria corului.
- CS5. Stabilirea algoritmului de dobândire a emisiei vocale corecte în baza cunoașterii bazei fiziologice a aparatului vocal al coriștilor.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
3	60	20	25	15	examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Evoluția artei corale și dirijorale		
CS1. Definirea termenilor specifici artei corale în baza analizei evoluției istorice a acestora.	1.1. Apariția și dezvoltarea artei corale în antichitate. 1. 2. Rolul cântecului în dezvoltarea artei corale în Europa și Moldova. 1.3. Istoria apariției termenului <i>dirijor</i> . 1.4. Dezvoltarea semnelor de dirijat. 1.5. Complexitatea profesiei de <i>dirijor</i> . 1.6. Colectivele corale din Republica Moldova – a doua jum. a sec. al XX-lea, înc. sec. al XI-lea.	1.1. Analiza factorilor principali care au contribuit la dezvoltarea artei corale universale. 1.2. Compararea particularităților existente de dezvoltare a muzicii corale pe teritoriul Moldovei. 1.3. Utilizarea semnelor de dirijat actuale prin raportarea la elementele incipiente de dirijat.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		1.4. Identificarea și argumentarea principalelor aspecte de competență profesională a <i>dirijorului</i> . 1.5. Determinarea acțiunilor de promovare a artei corale în Republica Moldova.
2. Corul și organizarea lui		
CS2. Planificarea acțiunilor incipiente ale activității colectivului coral.	2.1. Definiții ale corului. 2.2. Categoriile și tipurile de coruri. 2.3. Amplasarea vocilor și partidelor corale.	2.1. Interpretarea definițiilor <i>corului</i> din literatura de specialitate. 2.2. Stabilirea tipurilor de coruri după partiturile corale. 2.3. Identificarea posibilităților de amplasare a corului în funcție de partitura corală. 2.4. Determinarea planului de dirijat în funcție de varianta de amplasare a corului.
3. Caracteristica vocilor corale		
CS3. Raportarea particularităților vocale ale partițiilor corale la complexitatea partiturii.	3.1. Vocile de copii. 3.2. Soprano I și Soprano II. 3.3. Alto I și Alto II. 3.4. Tenorul altino. 3.5. Tenorul I și Tenorul II. 3.6. Baritonul, Basul și Basso-profundo. 3.7. Genurile de voci.	3.1. Caracterizarea vocilor de copii. 3.2. Relatarea caracteristicilor determinante ale vocii de Soprano I și Soprano II. 3.3. Specificarea caracteristicilor vocale ale partidei Alto I și Alto II. 3.4. Caracterizarea partidelor corale ale Tenorului I și Tenorului II. 3.5. Determinarea posibilităților vocale de bază ale vocilor corale ale Baritonului, Basului, Basso-profundo. 3.6. Raportarea însușirilor specifice ale vocilor corale la genurile de voci academice.
4. Selectarea vocilor în cor		
CS4. Organizarea simulată a probei de selectare a vocilor corale în funcție de categoria corului.	4.1. Criterii generale și criterii artistice de selectare a vocilor în cor. 4.2. Selectarea vocilor în corurile de copii. 4.3. Selectarea vocilor în corul de studiu. 4.4. Selectarea vocilor în corul de amatori. 4.5. Selectarea vocilor în corul profesionist.	4.1. Adaptarea criteriilor artistice de selectare a vocilor în cor la tipul și nivelul de pregătire al corului. 4.2. Elaborarea probei de selectare în cor a vocilor de copii. 4.3. Organizarea probei de selectare a vocilor în corul de amatori.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		4.4. Analiza probei de selectare în corul profesionist.
5. Formarea sonorității corale		
CS5. Stabilirea algoritmului de dobândire a emisiei vocale corecte în baza cunoașterii bazei fiziologice a aparatului vocal al coriștilor.	5.1. Vocea umană și însușirile ei. 5.2. Aparatul vocal și funcționarea lui în timpul cântului. 5.3. Emisia vocală. 5.4. Coloritul vocalelor.	5.1. Caracterizarea însușirilor vocii umane. 5.2. Reglarea funcționării aparatului vocal în timpul cântului. 5.3. Organizarea exercițiilor vocale în vederea obținerii unei emisii corecte a sunetului vocal. 5.4. Vocalizarea corectă a textului literar din partiturile corale.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Evoluția artei corale și dirijorale	11	6	4	1
2.	Corul și organizarea lui	8	3	2	3
3.	Caracteristica vocilor corale	20	7	8	5
4.	Selectarea vocilor în cor	10	3	4	3
5.	Formarea sonorității corale	11	6	2	3
	Total	60	25	20	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Evoluția artei corale și dirijorale			
1.1. Profilul de competență a dirijorului.	1.1. Proiect Power Point despre un dirijor de cor sau de orchestră, cu renume național sau internațional.	Prezentare	săptămâna 1-3-a
2. Corul și organizarea lui			
2.1. Tipurile de coruri ce activează în Republica Moldova.	2.1. Listă clasificatoare a corurilor și dirijorilor lor autohtoni după criteriile stabilite: coruri de copii,	Prezentare	săptămâna a 4-6-a

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
	de studiu, coruri de amatori, coruri profesioniste.		
3. Caracteristica vocilor corale			
3.1. Auto-caracterizarea vocii conform descriptorilor de caracterizare a vocilor corale.	3.1. Eseu.	Prezentare	săptămâna a 7-9-a
4. Selectarea vocilor în cor			
4.1. Probă practică de selectare într-un cor.	4.1. Exerciții constituente ale probei de selectare în diferite categorii de coruri.	Desfășurarea probei în grup	săptămâna a 10-12-a
5. Formarea sonorității corale			
5.1. Omogenizarea sunetului în partiția corală.	5.1. Set de exerciții de omogenizare a sunetului în cadrul partiției corale.	Desfășurarea probei în grup	săptămâna a 13-15-a

VIII. Lucrările practice recomandate

Unități de învățare	Lucrări practice
1. Evoluția artei corale și dirijorale	1. Elaborarea după algoritmul propus a propriului <i>profil de dirijor</i> .
2. Corul și organizarea lui	2. Identificarea categoriei și tipului de cor după partitură.
3. Caracteristica vocilor corale	3. Determinarea direcțiilor de dezvoltare a propriei voci conform caracteristicilor teoretice studiate. 4. Tabelul general al diapazonului vocilor corale.
4. Selectarea vocilor în cor	5. Elaborarea probei de selectare a vocilor în cor.
5. Formarea sonorității corale	6. Experiment de identificare a factorilor de care depinde formarea sonorității corale.

IX. Sugestii metodologice

Procesul de predare-învățare a disciplinei *Teoria corului I* se va realiza în baza unei abordări strategice de către profesor. Prin definiție, conceptul de strategie didactică este privit ca mod integrativ de abordare și acțiune a tuturor resurselor procedurale (forme, metode, mijloace tehnice) și a principiilor didactice de utilizare a acestora în procesul formării competențelor profesionale de specialitate și specifice disciplinei. Totodată, specificăm că ansamblul de procedee utilizate în demersul lecției poate avea un caracter improvizat, ceea ce reprezintă un

drept al cadrului didactic la libertatea academică în procesul de selectare a metodelor și mijloacelor de învățământ.

Disciplina *Teoria corului I* are preponderent un caracter teoretic, cognitiv și presupune accentuarea dimensiunii achiziției de cunoștințe în formarea profesională. Totodată se va ține cont de asigurarea funcțională a competențelor cognitive prin învățare prin acțiune, se vor utiliza o serie de metode și tehnici de învățare care stimulează implicarea nemijlocită activă a elevului în procesul educațional prin definirea, deducerea, argumentarea noțiunilor specifice artei corale cu aplicarea lor în situații semnificative simulate, astfel creând cadrul real de asumare a responsabilității pentru propria formare.

În proiectarea didactică și în realizarea procesului de predare-învățare-evaluare profesorul se va ghida de prezentul Curriculum la toate compartimentele. În derularea lecției cadrul didactic va fi preocupat de stabilirea și respectarea coerenței pe orizontală între unitățile de competență, conținuturi, activități de învățare, resurse și evaluare. De asemenea, profesorul va utiliza ca evenimente instructionale fie *etapele cadrului tradițional*, fie *cele ale cadrului ERRE – Evocare, Realizarea sensului, Reflecție, Extindere* sau *cadrul simplificat: Familiarizare, Structurare, Aplicare. Competențele specifice disciplinei* manifestate de elevi odată cu finalizarea cursului de *Teoria corului I* se vor forma prin parcurgerea unor pași intermediari, reprezentați de anumite obiective derivate, numite obiective operaționale. Acestea vor arăta cu precizie și claritate *ce va ști, ce va putea să facă și ce atitudine* va avea elevul la sfârșitul fiecărei lecții, demonstrând un comportament observabil și direct măsurabil.

Centrarea pe elev ca subiect al activității instructiv-educative în cadrul disciplinei *Teoria corului I* și orientarea acesteia spre formarea competențelor profesionale specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile și vizează următoarele aspecte:

- orientarea *metodelor centrate pe elev, strategiilor, tehnologiilor* pe stimularea capacităților cognitive și operatorii ale elevilor, pe dezvoltarea potențialului intelectual și interpretativ al acestora, pe motivarea elevului de a deveni coparticipant la propria formare;
- evidențierea caracterului formativ al *strategiilor, tehnologiilor, metodelor* utilizate pentru o cultivare mai eficientă a potențialului intelectual al elevului în aplicarea cunoștințelor dobândite și în căutarea soluțiilor adecvate în situații reale;
- combinarea activităților bazate pe *efortul individual al elevului* (documentarea literaturii de specialitate, observația și analiza proprie oral și scris, exercițiul personal) cu activitățile în echipă: discuții, asalt de idei, compararea, povestirea, demonstrarea, explicarea, exercițiul ș.a.

Lecția de *Teoria corului I* trebuie să fie un mediu perfect de transfer și consolidare a competențelor specifice dezvoltate în cadrul disciplinelor de profil ale elevilor: dirijare corală, clasa corală, canto, practica de specialitate.

Demersul unității de curs *Teoria corului I* va reflecta importanța elevului ca subiect central, accentul instruirii va fi transferat de la „**ce și cât**” să învețe la „**în ce scop**” și „**cu ce rezultate**”. Acest fapt va conduce la o evaluare calitativă cu demonstrarea cunoștințelor, capacităților și atitudinilor dobândite vor indica: esențialitate, profunzime, funcționalitate, durabilitate, valoare, diversificare și aprofundare treptată în materie.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Orice proces educațional se finalizează prin *evaluare*, ca o cunoaștere și recunoaștere a rezultatelor procesului de achiziționare și formare. Evaluarea propriu-zisă în cadrul disciplinei *Teoria corului I* reprezintă o etapă importantă și este o componentă organică a procesului de învățare, fiind reprezentată de un feedback permanent între actorii procesului educativ, orientat pe formarea la elevi a competențelor specifice disciplinei. În acest context evaluarea va avea următoarele caracteristici esențiale:

- ✓ evaluarea reprezintă indicatorul esențial de validare și valorificare a calității competențelor profesionale formate;
- ✓ evaluarea este un proces continuu și are scopul de a demonstra și stimula succesul elevului; *ea nu are funcția de a pedepsi*;
- ✓ evaluarea se realizează prin metode variate și explică criteriile de performanțe ale elevului;
- ✓ evaluarea educă la elevi capacitatea de autoevaluare și ameliorare a propriilor performanțe profesionale.

Pentru asigurarea eficienței demersului didactic la disciplina *Teoria corului I*, profesorul va susține evaluarea formativă prin oferirea permanentă a feedbackului ca element care apreciază dinamica rezultatelor elevilor. Evaluările materialului prin studiul individual vor fi orientate spre dezvoltarea la elevi a capacităților de analiză și sinteză a cunoștințelor achiziționate, iar funcționalitatea lor va fi evaluată în cadrul probelor practice și prezentării lucrărilor practice conform unor criterii de evaluare relevante (Tabelul ce urmează).

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare
1.	Teste în scris	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Corectitudinea definițiilor. ✓ Corectitudinea utilizării termenilor. ✓ Logica ideilor. ✓ Relevanța descrierii. ✓ Creativitatea expunerii. ✓ Coerența expunerii. ✓ Relevanța răspunsului. ✓ Relevanța spiritului de observație. ✓ Respectarea volumului propus.
2.	Prezentări	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Relevanța subiectului. ✓ Utilizarea mijloacelor TIC. ✓ Prezentarea argumentelor. ✓ Respectarea planului stabilit. ✓ Utilizarea limbajului specific fluent.
3.	Probe practice: <ul style="list-style-type: none"> – Selectarea copiilor în cor; – Încălzirea vocilor.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Relevanța practică a exercițiilor selectate. ✓ Algoritmul de prezentare. ✓ Interacțiunea cu grupul. ✓ Explicarea și demonstrarea convingătoare. ✓ Respectarea planului propus.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru desfășurarea calitativă și eficientă a demersului didactic la *Teoria corului I* este necesară o sală amenajată cu mese, scaune, tablă, proiector, ecran, pian. Mijloacele didactice vor conține literatura de specialitate, manuale, partituri corale, materiale didactice corespunzătoare.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Drăgan A., Drăgan O. V. <i>Curs de dirijat coral</i> . București: Editura fundației „România de mâine”, 2007. 192 p.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	1
2.	Gagim I. <i>Dicționar de muzică</i> . Chișinău: Știința, 2008. 210 p.	Librării	-
3.	Botez D. D. <i>Tratat de cânt și dirijat coral</i> . Vol. I. București: Editura muzicală, 1982.	Biblioteci personale	-
4.	Andronic Șt. <i>Organizarea corului de copii</i> . Chișinău: Literatura artistică, 1983.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”	3